

کلام بلیغ

کلام و سخنی که متکلم آن را متناسب با احوال مخاطبان، ترسیم می کند.

علم معانی

تعریف آن

اصول و قواعدی که به وسیله ی آن ها، حالت های کلام عربی که مطابق مقتضای حال است، شناخته می شود به گونه ای که سخن، با هدف ایراد آن، متناسب گردد.

حال مخاطب: زکاوت   سخن متناسب با آن (مقتضای حال) : ایجاز   نتیجه: بلیغ بودن کلام

موضوع آن

لفظ عربی از جهت افاده معانی ثانوی که مقصود متکلم است.

فایده آن

شناخت اعجاز قرآن کریم

پیروی از شیوه ی آن

آگاهی بر اسرار بلاغت در شعر و نثر کلام عرب ، به منظور:

تفاوت گذاشتن میان سخن والا و پست

مؤلف آن

عبدالقاهر جرجانی (م ۴۷۱ق)

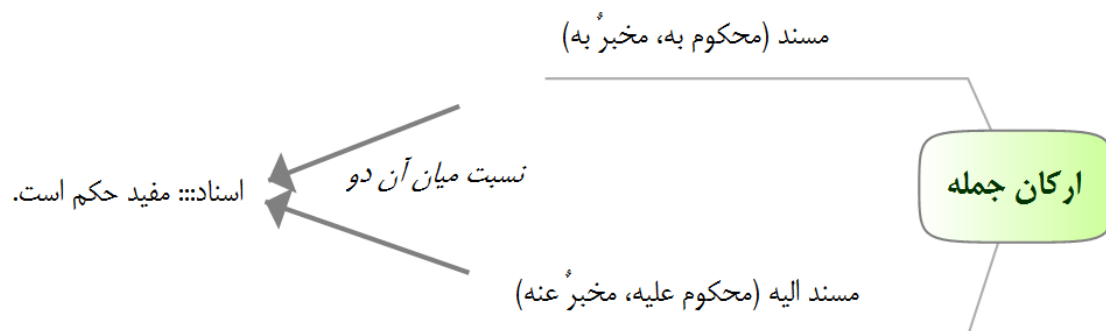
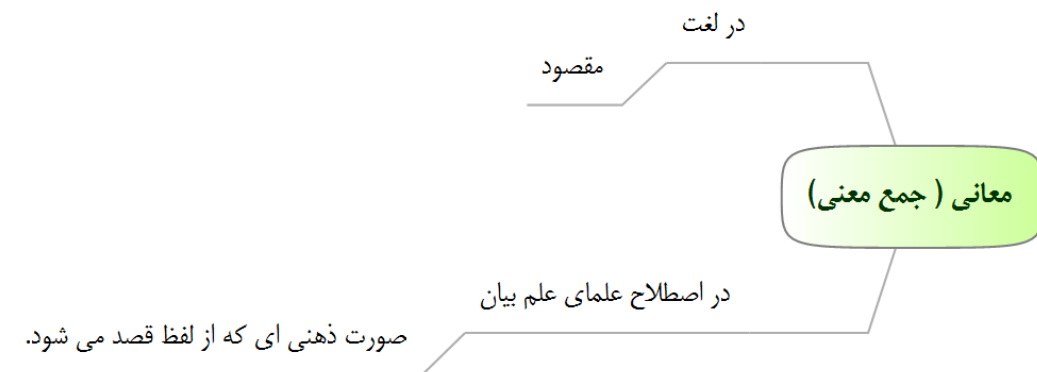
منابع آن

قرآن

حدیث

کلام فاخر عرب

نکته: مفعول، حال، تمییز و ... قیود زاید جمله هستند.

مواضع مُسند

خبر مبتدا

اللَّهُ قَادِرٌ

فعل تام

حَضَرَ الْأَمِيرُ

اسم فعل

هِيَّات

مبتدای وصفی

أَعَارَفَ أَخُوكَ قَدْرَ الْإِنصَافِ

ویژگی آن: با مرفوع خود از خبر بی نیاز می شود.

اخبار نواسخ

مفعول دوم ظَنّ و همنونعانش

مفعول سوم أَرَى و همنونعانش

بِرَبِّهِمُ اللَّهُ أَعْمَالَهُمْ حَسِرَاتٍ عَلَيْهِمُ

مصدر نائب از فعل امر

سَعِيَاً فِي الْخَيْرِ

اقسام مسند و مسندالیه

یا آن دو، دو کلمه حقیقی هستند.

یا آن دو، در حکم دو کلمه هستند.

لا إله إلا الله ينجو فأنلها من النار یعنی توحيد إلا له نجاته من النار

یا مسندالیه در حکم یک کلمه باشد و مسند در حقیقت یک کلمه باشد.

تسمع بالمعیدی خیر من أن تراه یعنی سمعک بالمعیدی خیر من رؤیته
مسندالیه مسند

عکس مورد قبل

الأمیر قَرَبَ قُدُومَه یعنی الأمير قریب قُدومَه
مسندالیه مسند

